

GENVEJ TIL EUROPA

MIDTVEJSEVALUERING MARTS 2017

Aase Højlund Nielsen

Central Denmark EU Office

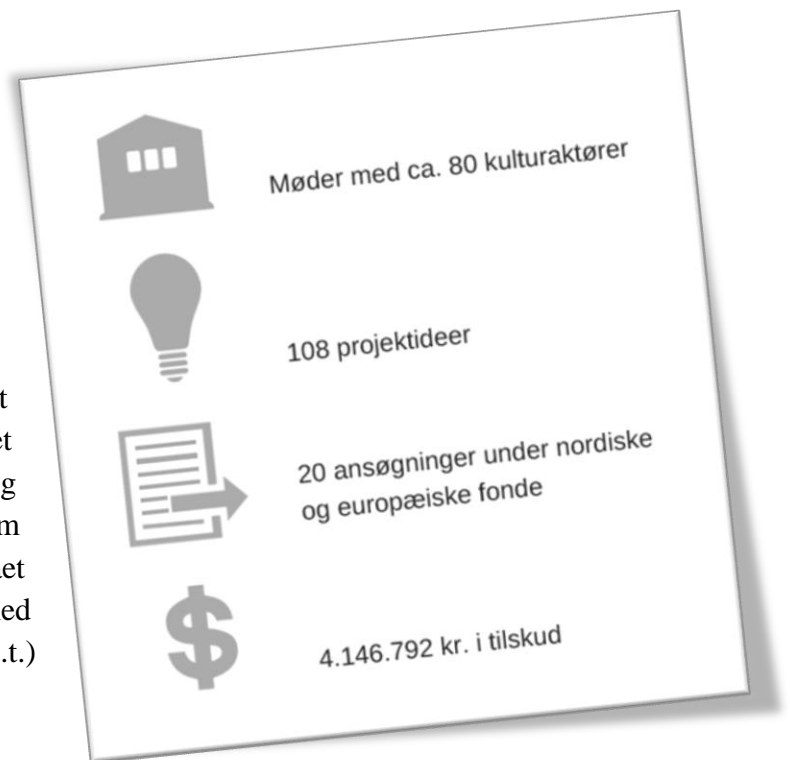
Indsatsen Genvej til Europa er finansieret gennem Vækstforum, Region Midtjylland. Aktiviteterne begyndte 1. september 2014.

RESUMÉ

Midtvejsevalueringen af Genvej til Europa (GtE) har været gennemført i tidsrummet november 2016 til marts 2017. Den består af en kvantitativ afdækning af alle aktiviteter i hele perioden tilbage fra september 2014 og frem til december 2016, en kvalitativ undersøgelse, gennemført som fokusgruppinterviews af en ekstern evaluator, samt en spørgeskemaundersøgelse, gennemført efter fokusgruppinterviewrunden og med en bredere kreds.

Hvad har vi nået?

Gennem de 2½ år, som evalueringen dækker, har GtE været i kontakt med ca. **80 kulturinstitutioner** og forholdt sig konkret til **108 projektideer**. 20 af ideerne er blevet til ansøgninger under nordiske og europæiske fonde, hvoraf 10 er gået igennem og har fået tilskud. I alt er der opnået **4.146.792 kr i tilskud** til projekter med midtjysk ledelse. Yderligere 8 projekter (p.t.) er under udvikling.

Hvad er konklusionen på evalueringen?

Konklusionen på den kvalitative evaluering er overvejende positiv. Mellem 75% og 85% procent af spørgeskemabesvareleserne bedømmer GtE til at ligge på mellem 8 og 10 ud af en skala fra 1-10, hvor 10 er bedst. Alle anbefaler, at indsatsen fortsætter.

Hvad er anbefalingerne fremadrettet?

- Organisationen 'Genvej til Europa' bør konsolideres
- Modellen med en konkret og individuel rådgivning suppleret med erfaringsudveksling på tværs af organisationer og kommuner er en model, der fungerer.
- Det regionale samarbejde og erfaringsudveksling mellem aktørerne bør fastholdes
- Nært samarbejde med EU-kontoret er vigtigt for at sikre bredde i vejledningen
- Rådgivningen skal være nem at få adgang til og desuden kompetent, inddragende og åben i forhold til at se og skabe muligheder.
- Rådgivningen bør også være til rådighed for projekter, der er gået igennem
- Rollefordelingen mellem de involverede organisationer bør være mere klar
- Der skal fortsat arbejdes ud fra en direkte kontakt og opsøgende indsats
- Også mindre kulturinstitutioner skal have mulighed for at drage fordel af indsatsen

INDHOLD

Resumé	1
Indledning	3
Formål	4
Ifølge kontrakten	4
Indholdsbeskrivelse - delmål	4
Implementering	5
Koordinering	5
Implementering	6
Strategisk indsats	6
Kommunikation	6
Kvalitetssikring	6
Evaluering	7
Kvantitativ undersøgelse	7
Opsummering i tal	8
Interviewundersøgelsen – ekstern evaluering	9
Ekstern evaluering - anbefalinger for GtE fremadrettet	11
Opsummering	11
Spørgeskemaundersøgelsen	12
Anbefalinger fremadrettet	14
Opsamling	16
Målopfyldelse	16
Strategiske delmål	16
Opsamling og konklusion	18
Bilag	19

INDLEDNING

Genvej til Europa blev startet op 1. september 2014 på en 3-årig bevilling fra Region Midtjylland, og som et samarbejde mellem Region Midtjylland (RM), Aarhus 2017 sekretariatet og Central Denmark EU Office (CDEU). Baggrunden var et behov for at 'styrke internationalt udsyn og samarbejde på kulturområdet' i forbindelse med forberedelsen og afviklingen af Aarhus Europæisk Kulturhovedstad 2017.

Da Genvej til Europa gik i gang, var internationalt samarbejde og udsyn noget kun ganske få kulturinstitutioner i Midtjylland havde erfaring med. Der var generelt blandt midtjysk kulturliv en mangel på viden og erfaringer, og mange kulturaktører og -institutioner var tøvende og usikre over for, hvordan dette område skulle gribes an. Over en 2-årig periode 2011-13 gennemførtes på baggrund af en mindre bevilling fra Region Midtjylland et pilotprojekt, Kulturopa, der i sin ide og baggrund mindede om det, der senere skulle blive til Genvej til Europa. Men indsatsen den gang lykkedes ikke, bl.a. på grund af den da endnu uafklarede situation omkring kulturhovedstadsansøgningen – interessen var der, men kulturaktørerne var ikke klar til at kaste sig ud i at arbejde internationalt.

Det billede blev ændret, da det lykkedes at få kulturhovedstadsansøgningen igennem. Hermed blev der skabt en ramme, som internationaliseringsbestrebelse regionalt kunne løftes inden for. Det momentum, som Aarhus 2017 har givet kulturaktørerne, danner en væsentlig baggrund for den interesse og vilje, som Genvej til Europa har været gennemført på.

På baggrund af den bevilling, som Genvej til Europa er skabt på, blev der ansat en kulturrådgiver med ansættelsessted hos CDEU, men med arbejdsplads i Midtjylland. Samtidig indledtes et struktureret samarbejde mellem kulturmedarbejdere hos Region Midtjylland, Aarhus 2017-sekretariatet og CDEU, der har været gennemført gennem regelmæssige møder igennem hele perioden. CDEU har desuden haft opgaven med at koordinere indsatsen og sikre den organisatoriske ramme for gennemførelsen af projektet.

Denne rapport rummer en opsummering på midvejsevalueringen af Genvej til Europa. Evalueringen er gennemført i perioden november 2016 til marts 2017 gennem tre undersøgelser: en kortlægning af alle aktiviteter, en spørgeskemaundersøgelse og en fokusgruppeinterviewrunde. CDEU og RM har stået for kortlægningen og spørgeskemaundersøgelsen, mens interviewrunden har været foretaget af en ekstern evaluator, Lene Bak, PLUSS Consulting.

Rapporten konkluderer på hver af de tre undersøgelser og formidler konkrete anbefalinger til en fortsat indsats på internationalisering af midtjysk kulturliv. Et afsnit i rapporten ser også på det interne samarbejde i GtE mellem CDEU, RM og Aarhus 2017-sekretariatet.

Indledningsvis præsenteres formålet med indsatsen som den er formuleret i kontrakten, samt en beskrivelse af implementeringen. Som dokumentation for, at de formelle mål i forhold til antal projekter er opnået vedhæftes rapporten en total oversigt over indsendte projektansøgninger, herunder opnået EU-tilskud, per marts 2017.

Evalueringsrapporten er udarbejdet af CDEU og RM i fællesskab og afsluttet ved udgangen af marts 2017.

FORMÅL

IFØLGE KONTRAKTEN

”Formålet med projektet er at styrke internationalt udsyn og samarbejde på kulturområdet og at bidrage til målsætningen om Midtjylland som en international vækstregion.

Mere specifikt skal projektet bane vejen for en permanent indsats til opkvalificering af regionens, kommunernes og kulturinstitutionernes indsats i forhold til EU og internationalt samarbejde. Indsatsen skal medvirke til at skabe adgang til EU-finansiering af kulturprojekter, og den skal medvirke til at sikre kulturfaglig relevans og kvalitet i de projekter, der sættes i gang med støtte fra EU.”

INDHOLDSBESKRIVELSE - DELMÅL

På baggrund af den overordnede målformulering har regionsrådet identificeret følgende strategiske delmål for projektet

At samle kræfterne - Da de fleste institutioner, organisationer og kommuner ikke har tilstrækkelige ressourcer til at engagere sig i større EU-projekter, anbefales det, at der omkring projekternes operatører oprettes fællesskaber, som involverer f.eks. kulturinstitutioner, virksomheder, forskningsinstitutioner, kommuner og Region Midtjylland.

De projekter, som vil have en mulighed for EU-finansiering, skal have volumen og kvalitet. Derfor vil det være nødvendigt for Region Midtjylland/Fonden Aarhus 2017 at prioritere mellem projekterne og satse på relativt få projekter, der har strategisk betydning for regionen.

At styrke viden - For at imødekomme kravet om mere viden på området, skal der skabes et grundlag for en permanent indsats. Målet er på sigt at skabe et tværgående team, der kan understøtte internationalisering. Derfor skal medarbejdere fra CDEU, Fonden Aarhus 2017 og regionen fra starten involveres i indsatsen. Det betyder blandt andet, at regionen aktivt skal engagere sig i de projekter, der med regional støtte opnår finansiering fra EU og andre internationale kilder. Særligt udvalgte projekter skal således følges fra start til slut. Dels for at give nødvendig rådgivning og sparring til projekterne, mens de står på, dels for at sikre erfarings-opsamling og videndeling omkring projekterne.

At være adrætte - Det er vigtigt at kunne agere hurtigt i forhold til indkaldelse af EU-ansøgninger. Og det er vigtigt at være i stand til at vælge de rigtige partnerskaber. Det er hensigten, at projektet munder ud i en permanent samarbejdsmodel mellem Regional Udvikling og CDEU.

At udnytte momentum i Aarhus 2017 - Kulturhovedstadsprojektet giver en øget synlighed og bevågenhed både med hensyn til kontakter og finansiering. Derfor skal prioriteringen af projekter i projektperioden ske i et nært samarbejde med Aarhus 2017-sekretariatet.

At skabe forankring - Udviklingsprojektet er et forsøgsprojekt, en afprøvning i praksis af metoder til udvikling af en stærkere international satsning. Som nævnt skal projektet lede frem til en permanent indsats på det internationale kulturarbejde. I praksis skal dette ske dels ved at samle de kræfter, der i dag er beskæftiget i det regionale kulturarbejde og i Aarhus 2017, omkring et øget internationalt fokus, dels ved et øget samarbejde mellem kulturområdet, regionens internationale afdeling og Central Denmark EU Office.

På den baggrund er projektets hovedopgaver

- *Identificering af projekter og/eller partnerskaber.*

- *Afklaring og kvalificering af projekter ud fra en kulturfaglig (gerne også erhvervsfaglig) og strategisk tilgang.*
- *Valg af internationale partnere.*
- *Identificering af realistiske muligheder i henhold til de relevante programmer.*
- *Bistand til aktører i forbindelse med ansøgninger til EU.*
- *Bistand til gennemførelse og administration af projekter i overensstemmelse med de formelle krav.*

Der er ikke opstillet specifikke resultatmål for projektet, men det forventes, at projektet vil resultere i iværksættelsen af 3-5 strategiske projekter samt 5-10 mindre projekter med eller uden EU-finansiering. Det forventes endvidere, at de 3-5 strategiske projekter følges tæt af projektarbejdsgruppen igennem hele forløbet, mens de øvrige projekter kan håndteres mere ekstensivt.

IMPLEMENTERING

Genvej til Europa er implementeret på baggrund af en projektplan¹, der identificerer fem spor, som indsatsen skal forløbe ad:

- Koordination
- Implementering
- Strategisk indsats
- Kommunikation
- Kvalitetssikring

Den organisatoriske ramme for indsatsen er arbejdsgruppen (i projektplanen betegnet 'projektarbejdsgruppen'), som omfatter medarbejdere fra alle tre involverede organisationer. Arbejdsgruppen har mødet hver eller hver anden måned gennem hele perioden for at drøfte konkrete projektideer og forholde sig til de mere langsigtede og tværgående prioriteter i Genvej til Europa (kompetenceudvikling, identifikation af strategiske projekter/muligheder).

Arbejdsgruppen står til ansvar over for en styregruppe, der består af ledelsesrepræsentanter fra de involverede organisationer. Styregruppen mødes en gang årligt for at drøfte status og fremdrift i projektet.

KOORDINERING

Ansvar for koordinering af indsatsen har ligget hos CDEU, der har indkaldt og afholdt møder i arbejdsgruppen samt sikret intern kommunikation mellem arbejdsgruppemedlemmerne, primært per mail.

CDEU har også løbende holdt styregruppen orienteret om aktiviteterne i projektet, bl.a. gennem referater fra arbejdsgruppemøder og dialog per mail/fysisk/telefonisk

¹ Jf. reference i årsrapport, 2014-15.

IMPLEMENTERING

Ansvaret for denne del har ligget hos hele arbejdsgruppen og har været gennemført i praksis gennem møder med kulturinstitutioner om konkrete projekter og identifikation af internationale partnere og bistand til projektudvikling. Se detaljer under 'Gennemførte aktiviteter'.

STRATEGISK INDSATS

Hensigten med denne del er at tænke langsigtet og optimere mulighederne for at opnå EU-tilskud til projekter gennem opmærksomhed omkring andre projekter under udvikling og gennem bevidsthed omkring kommende puljer og prioriteter, samt øvrige muligheder.

Ansvaret har ligget hos de enkelte medlemmer af arbejdsgruppen, der har haft til opgave at være opmærksom på tiltag, der rører sig regionalt/lokalt (RM og Aa2017), og europæisk (CDEU).

Den strategiske indsats har været et fast punkt på arbejdsgruppemøderne med præsentation af udkast til kommende ansøgningsrunder og andre europæiske tiltag, og koblet til mulige aktører i Midtjylland, samt en gensidig orientering inden for det, der i Aa2017-regi er benævnt 'stærke spor': Fødevarer og gastronomi, Bæredygtighed, Animation, Udkantsproblematikker. Orienteringen har skabt opmærksomhed på initiativer og projekter på tværs af organisationerne.

KOMMUNIKATION

Med 'kommunikation' menes her kommunikation til alle uden for arbejdsgruppe og styregruppe.

Ansvaret for kommunikationen ligger hos CDEU, der har varetaget den løbende kommunikation af indsatsen gennem møder og gennem en særlig hjemmeside, der løbende beretter om projekter under udvikling (<http://www.centraldenmark.eu/genvej-til-europa-central-denmark-culture-2/>) og en facebookprofil til hurtig opdatering i forhold til aktiviteter. Kommunikationens bygger på en kommunikationsplan, der blev udarbejdet ved indsatsens opstart.² Kommunikationsplanen præciserer målgrupper, frekvens, indhold og ansvarlige, og har gennemgående været fulgt.

Derudover har kulturmedarbejdere i de forskellige 19 midtjyske kommuner samt CDEU's internationale kontaktpersoner i kommunerne været holdt orienteret om konkrete projekter og indsendte ansøgninger, der vedrører kulturorganisationer i deres respektive kommuner.

KVALITETSSIKRING

Kvalitetssikring handler om at sikre, at det er de rigtige og stærke projekter, som Genvej til Europa fokuserer på, og at arbejdet med projekterne har den fornødne kvalitet for at kunne realiseres i form af fx EU-ansøgninger.

Kvalitetssikringen har baseret sig på en aktiv involvering af både RM, Aa2017 og CDEU i vurderingen af de enkelte projektideer. Det har fortrinsvis været gennemført på

²Jf. reference i årsrapport, 2014-15..

arbejdsgruppemøderne, i mindre udstrækning bilateralt, primært mellem CDEU medarbejdere og medarbejdere fra RM og Aa2017.

Kvalitetssikringen af de enkelte projekter har været gennemført på workshops, hvor kollegial sparring kombineret med EU-projekt faglig viden har sikret et kvalitativt set højt udbytte af forløbet, samt i form af fokuserede coaching-forløb på baggrund af især CDEU-medarbejders viden og erfaring med EU-projektudvikling og -rådgivning.

EVALUERING

Evalueringen bygger på tre undersøgelser: En kvalitativ undersøgelse foretaget gennem fokusgruppinterviews, og to kvantitative undersøgelser (kortlægning af aktiviteter og spørgeskemaundersøgelse). Evalueringen blev sat i gang i efteråret 2016 og afsluttet i marts 2017. Den kvalitative undersøgelse er gennemført med en ekstern konsulent, der desuden har givet input til de kvantitative undersøgelser, som RM og CDEU har stået for. Alle tre involverede organisationer (RM, Aarhus 2017 og CDEU) har været involveret i drøftelser omkring evalueringens form og indhold og i de konklusioner og anbefalinger, evalueringen har ledt frem til.

KVANTITATIV UNDERSØGELSE

Den kvantitative undersøgelse bygger på en optælling af antal fysiske og virtuelle møder og aktiviteter, som CDEU's konsulenter har haft med midtjyske kulturaktører gennem hele perioden. Grundlaget har været *GtE logbogen*, som CDEU's konsulenter har benyttet gennem hele forløbet til dokumentation og intern orientering om afholdte møder og aktiviteter. *Mailkorrespondancer* er også gået igennem for en sikring af et fuldstændigt billede.

Undersøgelsen har set på antal organisationer/institutioner, deres størrelse målt i medarbejdere (baseret på estimat), hvordan kontakten er sket, præsentation af projektide og hvorvidt ideen har været skønnet relevant for udfoldelse i en international sammenhæng, herunder om ideen siden har ført til en ansøgning om midler gennem nordiske eller EU fonde.

På den baggrund danner GtE har i perioden september 2014 til november 2016 været i kontakt med *80 forskellige kulturorganisationer og -institutioner* omkring drøftelse af ialt *108 projektidéer*. Langt den største del af kontakten er sket gennem fysiske møder.

En vurdering af hvor store de organisationer/institutioner, som GtE har været i kontakt med er, bygger på et estimat. Estimatet har ikke kunnet gennemføres på alle 80 aktører, men opfattelsen er, at hovedparten ligger inden for kategorien af aktører med 5 eller flere medarbejdere. I en GtE-sammenhæng er aktører med færre end 5 medarbejdere betegnet som små aktører.

På baggrund af drøftelserne af de godt 100 projektidéer, har GtE i den periode, evalueringen dækker over, modtaget 21 projektskitser, hvoraf 15 er blevet diskuteret på GtE-arbejdsgruppemøder. I alt 20

ansøgninger har været indsendt til nordiske og europæiske fonde, enkelte af dem flere gange. Pt har 4 europæiske og 6 nordiske projekter opnået tilskud.³

Kompetenceudvikling

Siden efteråret 2015 har GtE arbejdet systematisk efter en **kompetenceudviklingsplan**, hvor målet har været at skabe en grundlæggende forståelse for det at arbejde internationalt hos midtjyske kulturaktører samt for dem, der bliver direkte involveret i internationalt samarbejde, et fundament for at kunne agere selvstændigt på længere sigt. Kompetenceudviklingsplanen har været gennemført som workshops for projektere, seminarer og møder for kulturmedarbejdere i kommuner og regionen og som en studietur til Bruxelles for en bred kreds af kulturaktører.

I alt har der siden efteråret 2015 været afholdt 21 kompetenceudviklende arrangementer fordelt på følgende typer aktiviteter:

- 7 seminarer har været generelle og orienterende i forhold til det at arbejde med kultur i en EU-sammenhæng,
- 8 workshops har været målrettet forberedelse af ansøgninger og involveret projektholdere,
- 4 møder har været målrettet konkrete problemstillinger i forhold til internationalisering af kulturområder (fx integration),
- Studietur til Bruxelles for en bred kreds af kulturaktører.

I alt er der registreret godt 420 deltagere til arrangementerne.

Internationale aktiviteter

GtE har også hjulpet midtjyske kulturaktører med at finde samarbejdspartnere til deres internationale projekter. I den sammenhæng har især GtE's internationale kulturrådgiver haft møder med en række kulturaktører fra andre lande. GtE har også gennem CDEU og kontorets placering i Bruxelles arbejdet med en kommunikation af midtjyske kulturprojekter og indsatsen over for internationale kontakter for at skabe opmærksomhed omkring konkrete midtjyske kulturaktører. Det har været gennemført som en række kommunikationsopgaver målrettet et internationalt publikum og med midtjyske initiativer og projekter som indhold og baggrund.

OPSUMMERING I TAL

Antal kulturaktører, ca.	80
Projektideer	108
Kompetenceudviklende aktiviteter (workshops, seminarer, studietur)	21
Antal deltagere på kompetenceudviklende aktiviteter – i alt	> 420
Antal indsendte ansøgninger	20

³ Se bilag 1, Oversigt over projekter, september 2014 til marts 2017.

Antal godkendte projekter (nordiske og europæiske fonde)	10
Antal projekter på vej (forår/efterår 2017) – status marts 2017	8
Opnået tilskud i alt til projekter (nordiske og europæiske fonde)	4.146.792 kr.

INTERVIEWUNDERSØGELSEN – EKSTERN EVALUERING

I december gennemførtes to interviewforløb med repræsentanter fra i alt 14 kulturinstitutioner/-organisationer, som har været involveret i et projektudviklingsforløb under GtE. Denne del af evalueringen blev gennemført med ekstern evaluatør, chefkonsulent Lene Bak fra Pluss Leadership, som efterfølgende bearbejdede data og præsenterede resultatet for GtE arbejdsgruppen. Følgende slides stammer fra afrapporteringen.

Invitationen til at deltage i interviewrunderne blev sendt til 27 kulturaktører, som alle har haft dialog med GtE om projekter eller været i gang med projektudvikling. Blandt de 14 aktører var flere, der havde indsendt ansøgning og enten fået afslag eller tilskud med brug af rådgivning gennem GtE, samt enkelte, som GtE kun i mindre grad havde hjulpet.

Idégrundlag og behov

Deltagerne vurderer samstemmende, at Genvej til Europa er en **væsentlig forudsætning** for:

- Den europæiske dimension ind i kultursektoren.
- At de deltagende har fået mod/overskud til at gå ind i arbejdet med en EU-ansøgningskrivning.
- At de deltagende har fået overblik over/fortrolighed med kulturprogrammer i EU-regi.

Genvej til Europa fungerer som:

- Gate Opener* til EU-systemet og EU-ansøgningsteknik.
- Kompetenceudviklende for at arbejde professionelt-europæisk med netværk.
- Netværksopbygning både internationalt og regionalt.
- Katalysator for at supplere med den international dimension i (ellers) danske projekter.

Oplevelsen af den konkrete bistand

- **Høj grad af tilgængelighed, ligeværdighed, engagement og erfaring.**
- **Individuelle møder og sparring:**
 - Meget kompetent og kontant rådgivning. Også når ideer skal lukkes ned, eller projektbeskrivelser skærpes. Det giver bedst mulig gennemslagskraft og Return on Investment. Hjælp til partner screening.
 - Særlig netværksstærke rådgivere, både i Europa, i EU-systemet, i Norden og i Region Midtjylland.
- **Workshops:**
 - Flest positive: Supergode, lige hvad vi havde brug for. Tryk, åben og lærende stemning. Gode metoder, der skaber overblik og realisme. Godt at blive bragt sammen på tværs af projekter. Nogle af deltagerne bruges som oplægsholdere i nye workshops.
 - Enkelte: Vi var for forskellige. Der gik meget tid med noget, vi vidste i forvejen. For få deltagere, for lidt kritisk masse.
- **Studietur:** (4 af deltagerne var med i nov. 2016):
 - Særlig positivt. Afmystificerende og åbnende ift. EU-systemet, EU-projekter og rådgivermuligheden. Netværksskabende.

Kommunikation, samarbejde, arbejdsdeling

- Generelt meget positive vurderinger.
- Rådgiverne er gode til at gøre det abstrakte konkret.
- Ikke bare konsulenter, der skriver ansøgningen. Det giver kompetenceudvikling og ejerskab.
- Bistand hele vejen igennem.
- God arbejdsdeling, Godt med tilstedeværelse i både regionen og Bruxelles.
- Rådgivernes kompetencer supplerer hinanden godt.
- Stor personorientering:
 - Nødvendigt da opgaven kræver mange forskellige kompetencer, netværk, erfaring og personlig gennemslagskraft.
 - Giver en organisatorisk sårbarhed og manglende synlighed.
- Stort engagement:
 - Motiverer, skaber åbenhed og optimerer mulighed for resultater.
 - Kommunikationsvejene (mellem de tre projektejere) kan til tider fremstå diffuse.

Resultater - Effekt

- Regionalt kompetenceløft ift. at arbejde og tænke europæisk.
- Stigende europæisk bevidsthed i kultursektoren i regionen.
- Stigende bevidsthed om, at EU kan bruges konstruktivt.
- Flere EU-midler (og nordiske) til kulturlivet i regionen.
- Øget europæisk (og nordisk) netværksopbygning.
- Nyttig erfaringsudveksling på tværs i regionen.
- Flere slutbrugere (fx unge i et EU-projekt) får europæisk udsyn og perspektivering.

- Vigtigt at målet om Euro og tilsagn ikke overtager ift. de svært målbare effekter.

Deltagerne vurderede desuden samstemmende:

- At GtE bør videreføres
- At Aarhus 2017 har været en vigtig quick-starter til projekter
- At der endog er yderligere behov for projektet *efter* 2017 (legacy)

EKSTERN EVALUERING - ANBEFALINGER FOR GTE FREMADRETTET

- Der skal ikke være en nedre grænse for størrelse af institutioner.
- Måske en øget indsats for at få de helt store med.
- Gerne øget fokus på tilbageløb.⁴ Partnersøgningen går den anden vej.
- Konsolidering af organisationen Genvej til Europa.
- Fortsat direkte kommunikation og opsøgende indsats.
- Øget branding af muligheden

Anbefalingerne er hentet fra den eksterne konsultants opsummering af den kvalitative undersøgelse.

OPSUMMERING

Opsummerende viser den kvalitative undersøgelse en stor tilfredshed blandt deltagerne i undersøgelsen for initiativet og en klar anbefaling om en fortsættelse og konsolidering af GtE. Enkelte opmærksomhedspunkter, som bør tillægges betydning i forhold til en fortsættelse af GtE, er kommentarerne om den store personorientering, som skaber en organisatoriske sårbarhed – hvad gør vi, hvis de personer, der har båret initiativet frem, ikke er der længere? Et andet

⁴ Med 'tilbageløb' menes her muligheden af at blive partner i udenlandske projekter gennem en større opmærksomhed på internationale projekter under udvikling med ikke-midtjysk lead.

opmærksomhedspunkt vedrører kommunikationsvejene mellem de involverede organisationer (RM, Aarhus 2017 og CDEU), som kan virke konfuse.

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en afsluttende kvalitativ evaluering og som supplement til den eksterne evaluering. Spørgeskemaerne er udarbejdet af GtE arbejdsgruppen og har efterfølgende været kommenteret og videreudviklet af ekstern evaluator, Lene Bak. Spørgeskemaerne er udarbejdet i to forskellige udgaver; én målrettet kulturaktører (kulturinstitutioner og kulturorganisationer (herefter *kulturaktører*), som GtE har været i kontakt med) og én målrettet kommunale kulturmedarbejdere (kulturkonsulenter og kulturetchefer). I alt 95 personer (kulturaktører og kommunale medarbejdere) har modtaget et spørgeskema, og i alt 25 respondenter fordelt på 13 kulturaktører og 12 kommunale kulturmedarbejdere har udfyldt skemaet.

Indblik i respondenterne og deres erfaringer

Geografisk er der en overvægt af svar fra aktører og kommuner i den østlige del af regionen (især Aarhus). Blandt kulturaktørerne tilhører hovedparten gruppen af selvejende institutioner og foreninger, og omtrent halvdelen er meget små med færre end fem medarbejdere.

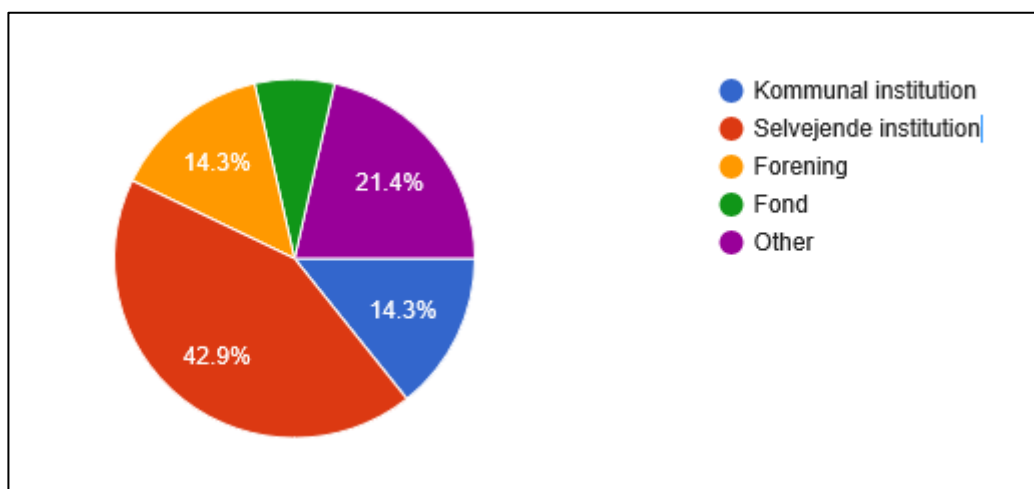

Fig. 1. Organisationstype (kulturinstitutioner og -organisationer)

Hovedparten af kulturaktørerne angiver, at de har erfaring med internationale projekter, mens det samme kun gælder for et par stykker af de kommunale respondenter. Kulturaktørernes erfaringer baserer sig for en dels vedkommende på den projektudvikling, de har arbejdet med i forbindelse med GtE.⁵ Cirka en tredjedel af de kommunale respondenter svarede, at de har andre erfaringer med internationalt arbejde end projektudvikling.

⁵ Det er uklart, om den erfaring, kulturaktørerne oplyser, at de har, stammer fra egne erfaringer forud for involveringen i GtE.

For mange projektholdere er forløbet gennem GtE første gang, de stifter bekendtskab med EU-programmer, og derfor giver over halvdelen af respondenterne udtryk for at deres største udfordringer er at forstå EU-programmerne og ansøgningsskemaerne. Halvdelen svarer, at de finder det udfordrende at finde tid og ressourcer til projektet, og en del oplever også udfordringer i forhold til økonomien og de lokale/regionale partnerskaber.

Relationen til GtE

Næsten alle (på nær en) af kulturchefer og -konsulenter har været i kontakt med GtE gennem informationsmøder og kulturkonsulentmøder i regionen. Over halvdelen af kulturcheferne og -konsulenterne har haft kontakt til GtE gennem individuel rådgivning og sparring og gennem studieturen til Bruxelles i november 2016. Næsten alle har oplevet, at GtE har givet dem inspiration og viden om EU-programmer, og mere end halvdelen angiver, at de har fået forstærket deres internationale netværk og kontakter.

Langt størsteparten af projektholderne har søgt vejledning om, hvordan en EU-ansøgning skal skrives. Over halvdelen har benyttet GtE til projektafklaring og viden om EU-programmer. Fem respondenter oplever, at kontakten med GtE har betydet væsentlige ændringer for deres projekt, og at ændringerne har betydet, at de har kunnet se nye muligheder.

Blandt kulturchefer og -konsulenter har hovedparten søgt vejledning om internationale partnerskaber og mere generel viden om EU-programmer og projektafklaring i forhold til kulturprojekter.

Vurdering af GtE

Overordnet set er tilfredsheden med GtE meget stor, både hos projektholdere og kulturkonsulenter. Godt 78 % af kulturaktørerne (projektholderne) har givet karakteren 9 eller 10 ud af 10. Blandt kulturchefer og -konsulenter har godt 80 % givet karakterer mellem 8 og 10.

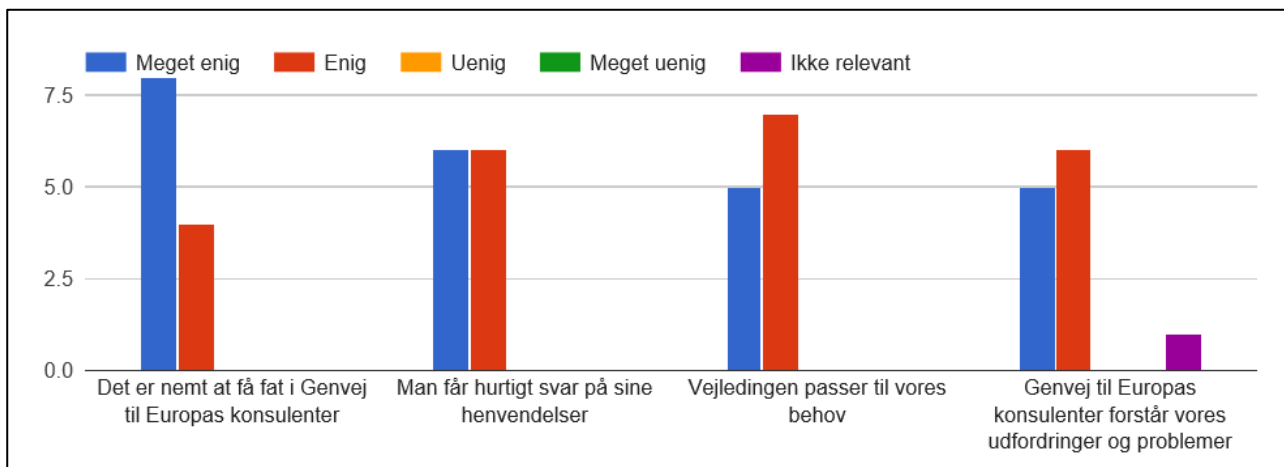

Fig. 2. Kulturchefer og -konsulenter

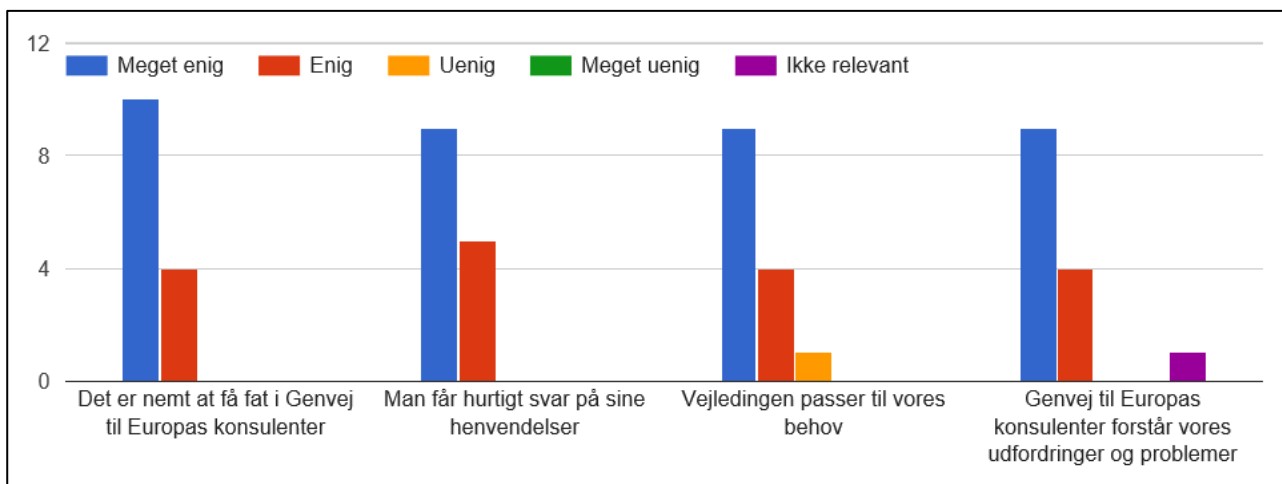

Fig. 3. Projektholdere

Blandt det, som projektholderne særligt fremhæver ved GtE, er en hurtig og kompetent projektvejledning. Også den individuelle og engagerende vejledning fra projektets start til slut har været givende for dem. Det bliver nævnt af to respondenter, at rollefordelingen konsulenterne imellem hinanden og mellem Aarhus 2017 og Region Midtjylland kan blive tydeligere.

Blandt kulturchefer og -konsulenter nævner ca. hver tredje, at de har fået adgang til internationale partnere.

ANBEFALINGER FREMADRETTET

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at alle projektholdere og kulturkonsulenter, der har været i tæt dialog med Genvej til Europa vil anbefale, at Genvej til Europa-indsatsen fortsætter.

Knap halvdelen af projektholderne er enige om, at Genvej til Europa fremover skal fokusere på processen før, under og efter en EU-ansøgning er sendt ind, og at rådgivningen skal være konkret og målrettet det individuelle projekt. En af respondenterne fremhæver også vigtigheden af at kunne få hjælp, når tilskuddet er opnået og projektet skal starte op. Desuden er der generel enighed om, at det regionale samarbejde og erfaringsudveksling mellem aktørerne er værdifuldt og bør bibeholdes.

Det understreges også som vigtigt, at kvalitetsniveauet og hurtig adgang til rådgivere med erfaring sikres.

Hvad har været det bedste ved Genvej til Europa?

"Der har været virkeligt meget og meget kompetent hjælp i hele processen fra den første henvendelse fra Genvej til Europa til indsendelse af ansøgningen."

"Kompetent og dedikeret vejledning - selv i de sidste dage før ansøgningen skulle skydes afsted. Inspiration til at gentænke vores projekt i et europæisk perspektiv, for at dele vores program med flest muligt."

"Workshop, møde med andre ansøgere og personlig sparring - og en genuin interesse og opbakning til vores projekt."

Fremadrettet påpeger kulturchefer og -konsulenter, at GtE bør fokusere på den lokale forankring og tilstedeværelse i Midtjylland, for det er nemlig i det personlige møde og i den konkrete vejledning, at de oplever, at de får mest ud af Genvej til Europa. Et nært samarbejde med EU-kontoret fremhæves af en

af respondenterne for at sikre bredde i vejledningen. Endelig er det vigtigt for flere med en agil organisation og en individuel og konkret sparring og vejledning, og der peges også på behovet for flere relevante tematiske netværksmøder for kulturaktører og kulturmedarbejdere i kommunerne.

Hvad har Genvej til Europa manglet?

"Manglet klarhed om 'kasketter' og forskellige roller i forhold til fx projektudvikling i Aarhus 2017 og Region Midtjylland."

"Flere mennesker, der ikke blot kan give sparring eller informationer; men som også kan følge projekterne. Der er enormt meget konkret viden der går tabt, når projekterne slippes efter ansøgningen"

"Måske tydeligere rolleafklaring konsulenterne imellem"

Udsagn fra spørgeskemaundersøgelsen rettet mod kulturaktørerne

OPSAMLING

På baggrund af resultatet af de tre undersøgelser vil det kunne konkluderes at det overordnede formål med GtE er opnået, nemlig at *'styrke internationalt udsyn og samarbejde på kulturområdet og at bidrage til målsætningen om Midtjylland som en international vækstregion'*.

MÅLOPFYLDELSE

I forhold til forventningen om ansøgning af midler til 3-5 strategiske projekter og 5-10 mindre projekter har indsatsen hidtil ført til **20 indsendte ansøgninger, hvoraf 10 er gået igennem med tilskud fra europæiske og nordiske fonde** over en periode på 2½ år. Heraf kan følgende projekter betragtes som strategisk vigtige for Region Midtjylland:

- Intrace, Industrimuseet
- PACSECC, Aarhus Universitet
- Europæiske Kulturbørn, Kulturprinsen
- Porten til Europa, Herregårdsmuseet Gammel Estrup
- DISCOVER, Region Midtjylland
- Gentæk Landsbyen, Favrskov og andre kommuner

Derudover spiller følgende projekter direkte ind i Aarhus 2017-programmet:

- Rethink FOLKMUSIC, Skanderborg Kulturskole
- SAGN, Odder Kommune
- Our Democratic Europe, biblioteksprojekt med Herning Bibliotekerne som koordinator

Næsten alle projekter er samtidig væsentlige projekter i forhold til Aarhus 2017-tematikkerne.

STRATEGISKE DELMÅL

GtE har opfyldt de strategiske delmål på følgende måde (jf. uddraget fra kontrakten, se efter indledningen):

At samle kræfterne

Gennem at udvikle netværksskabende aktiviteter (workshops og netværksmøder) målrettet kulturaktører i gang med at udvikle projektansøgninger har GtE arbejdet for at sikre læring og erfaringsudveksling på tværs af kulturaktørerne og regionen. Det element er særlig fremhævet som en vigtig dimension ved initiativet.

Netværksaktiviteterne har fungeret som fællesskaber til understøttelse af arbejdet med projektudviklingen, men også efterfølgende til erfaring og sparring i forbindelse med opstart af projekter, der har fået tilskud.

At styrke viden

GtE har helt siden sin opstart været gennemført med direkte og tæt involvering af medarbejdere fra RM's kulturteam og fra Aarhus 2017-sekretariatet foruden fra Central Denmark EU Office, der har koordineret indsatsen. Tilsammen har de dannet *GtE arbejdsgruppen*, der har mødtes regelmæssigt for at drøfte projektideer og tage stilling til spørgsmål i forhold til kerneelementer af indsatsen (kompetenceudvikling, strategiske muligheder i form af større puljemuligheder).

Helt fra starten har arbejdsgruppen involveret medarbejdere fra RM's internationale afdeling, turismeteamet og uddannelsesteamet. Det er sket for at kunne trække bredt på kompetencer og erfaringer med internationalt samarbejde, som allerede findes i Region Midtjylland. I forhold til GtE har det sikret en høj kvalitet i drøftelserne og udviklingen af indsatsen, samt forstærkede kompetencer og en solid bredde i vurderingerne af de enkelte projektideer. Den tværfaglige dimension, der således har været tilgodeset, har også haft en betydning ind i RM's organisation for kompetenceudvikling af medarbejdere fra andre dele af organisationen og for inspiration og input, der kan have spillet ind i forhold til udvikling af andre dele af RM.

Samarbejdet på GtE arbejdsgruppemøderne har endvidere sikret en god og løbende dialog på tværs af organisationerne, både i forholdet mellem Aarhus kommune/Aarhus 2017-sekretariatet og RM's forskellige afdelinger, men også i relationen til EU-kontoret (CDEU). GtE arbejdsgruppemøderne har således også i praksis fungeret som ramme omkring vidensdeling i forhold til projekter og initiativer på kulturområdet og med relevans og betydning for hele regionen.

At være adrætte

GtE har været gennemført med en international kulturrådgiver, der er ansat hos CDEU i Bruxelles men med fast arbejdssted i Midtjylland. Det har sikret en hurtig og tæt kontakt til kulturaktører og kommuner i forhold til spørgsmål omkring projektrådgivning og sparring i forhold til udvikling af internationalt rettede kulturaktiviteter. Den tætte og nære relation til CDEU's kulturrådgiver er også et af de elementer, som tillægges størst værdi af de aktører, der har været involveret i den kvalitative del af evalueringen.

For kulturmedarbejdere i RM og i Aarhus 2017-sekretariatet har den fysiske tilstedeværelse af den internationale kulturrådgiver sikret en hurtig adgang til drøftelse af spørgsmål omkring internationalisering, og vurderingen er, at det har haft en afgørende betydning for den udvikling, der er sket i opmærksomheden omkring og interessen for at arbejde med europæiske udviklingsmuligheder.

At udnytte momentum i Aarhus 2017

Koblingen til Aarhus 2017 og involveringen af medarbejdere fra Aarhus 2017-sekretariatet har været gennemført som en konsekvent del af GtE helt siden indsatsens opstart. Som anført ovenfor har det dels sikret vidensdeling og kvalitetssikring på tværs af regionen og de involverede organisationer, men også givet en ramme for udnyttelsen af mulighederne internationalt set. Som det påpeges af enkelte af respondenterne i den kvalitative evaluering, har Aarhus 2017 været det momentum, der

skabte opmærksomheden omkring de internationale muligheder og som derfor også fik dem til at gribe ud efter dem, da GtE tilbød en ramme at gøre det inden for.

At skabe forankring

I den kvalitative evaluering af GtE anbefaler alle de spurgte aktører, at indsatsen fortsætter ud over de første tre år. Det afspejles også i den generelle høje tilfredshed, der har været med indsatsen, både fra de, der har været i direkte berøring med projektvejledning og -sparring, og fra de, der har draget fordel af kompetenceudviklingsinitiativer med tematiske workshops og studieturen til Bruxelles. Blandt anbefalingerne til den form, GtE bør have fremadrettet, understreger hovedparten vigtigheden af den hurtige og tætte dialog om de konkrete projekter, en kompetent og individuel sparring og rådgivning, og samarbejdet på tværs af institutioner og kommuner omkring projektudvikling og internationalisering i en mere bred forstand af kulturlivet (peer-learning).

Det understreges dermed også, at der stadig er behov for den form for rådgivning, også efter Aarhus 2017, og at GtE ikke har nået sit fulde potentiale.

I forhold til en tilpasning af indsatsen peges på behovet for en mere klar rollefordeling mellem de involverede organisationer og for en indsats, der er målrettet de forskellige behov og interesser i de forskellige kommuner. Desuden understreges det, at klare prioriteringer i forhold til hvilke projekter, indsatsen rettes mod, samt tilstrækkelige og de rette ressourcer er vigtige for at kunne løfte indsatsen videre.

KONKLUSION OG ANBEFALINGER

På baggrund af evalueringen kan det konkluderes, at Genvej til Europa har opfyldt de mål, der blev defineret i kontrakten, og at projektet har resulteret i en større bevidsthed om muligheder og en større kompetence i at udnytte dem blandt kulturaktører og kommunale medarbejdere bredt set i regionen. Opsummeret er der skabt resultater på følgende områder:

- Generel større bevidsthed og opmærksomhed omkring internationalt udsyn og samarbejdsmuligheder udtrykt gennem dialog og møder med ca. 80 kulturaktører og involvering af mere end 400 deltagere på forskellige kompetenceudviklende arrangementer
- Godt 4 mio kr i tilskud til projekter med midtjysk ledelse
- Regionale netværk og samarbejder, bl.a. udtrykt i workshops, hvor midtjyske kulturaktører arbejder sammen om at udvikle projekter og ansøgninger under europæiske fonde

Evalueringen har vist, at der er en overvejende tilfredshed med den måde, GtE har været gennemført på, både blandt kommunale kulturmedarbejdere og kulturaktører. De forskellige har især lagt vægt på følgende elementer:

- Adgang til hurtig, kompetent, involverende og åben rådgivning
- At der er mulighed for bistand hele vejen igennem
- Muligheder for erfaringsdeling på tværs af kulturinstitutionerne

ANBEFALINGER

Fremadrettet peger alle på, at GtE bør fortsætte, også efter 2017, og følgende elementer bør fastholdes:

- Modellen med en konkret og individuel rådgivning suppleret med erfaringsudveksling på tværs af organisationer og kommuner
- Det regionale samarbejde og erfaringsudveksling mellem aktørerne
- Nært samarbejde med EU-kontoret er vigtigt for at sikre bredde i vejledningen
- Rådgivningen skal være nem at få adgang til og desuden kompetent, inddragende og åben i forhold til at se og skabe muligheder.
- Rådgivningen bør også være til rådighed for projekter, der er gået igennem
- Der skal fortsat arbejdes ud fra en direkte kontakt og opsøgende indsats
- Også mindre kulturinstitutioner skal have mulighed for at drage fordel af indsatsen

Følgende punkter bør have opmærksomhed i en videreførelse af GtE:

- Hvordan sikrer Genvej til Europa sig mod den sårbarhed, der opstår ved en stor personorientering?
- Rollefordelingen mellem de involverede organisationer bør afklares
- Rådgivningen bør også dække selve afviklingen af projekterne, når tilskuddet er kommet hjem
- De muligheder, GtE tilbyder skal brandes yderligere
- Den betydning, det har haft for kvaliteten af GtE, at have forskellige organisationer involveret i samarbejdet (RM, Aarhus 2017 og CDEU) foruden forskellige fagkompetencer repræsenteret i samarbejdet (kultur, uddannelse, turisme, fx) skal understreges som et væsentligt parameter for successen
- Klare prioriteringer omkring hvilke projekter, indsatsen skal rettes imod
- Tilstrækkelige og de rigtige ressourcer er vigtige for at kunne løfte indsatsen videre

BILAG

Følgende bilag understøtter konklusionerne i de forskellige evalueringsdele. De vedhæftes særskilt.

- Kvantitativ analyse, excel-ark, afsluttet december 2016
- Præsentation af resultater fra interviewrunde, PLUSS Leadership (Lene Bak), januar 2017
- Data fra de to spørgeskemaundersøgelser, excel-ark, marts 2017
- Oversigt over projekter, september 2014 til marts 2017

/ahn, april 2017